

1e tussenrapportage 2024

Inhoudsopgave

1e tussenrapportage 2024.....	1
Inhoudsopgave.....	4
Inleiding	5
Financiële voortgang programma's	6
Belangrijkste afwijkingen uitvoering van beleid en investeringskredieten	9
Beoordelen reserves	11

Inleiding

Leeswijzer

Voor u ligt de eerste tussenrapportage 2024, hierna te noemen 'Tussenrapportage'. De Tussenrapportage is onderdeel van de planning- en control cyclus en is een tussentijds verantwoordings- en bijsturingsinstrument voor de uitvoering van de Programmabegroting 2024. De raad heeft de kaders voor de Tussenrapportage gesteld in de financiële verordening. In deze Tussenrapportage wordt u geïnformeerd over de (verwachte) afwijkingen uit het begrotingsjaar 2024:

1. Financiële voortgang programma's, incl. prognoses.
2. Belangrijkste afwijkingen op de uitvoering van het beleid en investeringskredieten.
3. Beoordeling van de reserves.

De financiële consequenties van de Tussenrapportage zijn opgenomen in een begrotingswijziging als opgenomen in bijlage 1.

Samenvatting

Het verwachte resultaat voor 2024 op basis van de eerste tussenrapportage is € 889.000 nadelig. Het voorstel is om dit verwachte tekort uit de algemene reserve te onttrekken. **BESPREEKPUNT 1.**

We zetten de komende periode steeds meer de algemene reserve en bestemmingsreserves in voor incidenteel nieuw beleid of tijdelijk intensivering van bestaand beleid, omdat geen ruimte is binnen het begrotingssaldo. Wij adviseren daarom om de algemene reserve aan te vullen met de vrij besteedbare middelen uit de bestemmingsreserves van € 3.766.000. **BESPREEKPUNT 2.**

De voornaamste afwijkingen of vertraging in de uitvoering van het beleid worden verwacht bij :

- De positie van wijk- en dorpsraden uitwerken en uitrollen
- De wijkaanpak 'energie besparen op wijk- en buurtniveau
- Welzijns- en zorgactiviteiten beter vindbaar en zichtbaar maken voor alle inwoners via website, de lokale media en

Tot slot worden in deze tussenrapportage de investeringskredieten per saldo voor € 557.000 bijgeraamd. De verhoging heeft vooral betrekking op de aanschaf van audio/visuele middelen in de raadszaal

en een update van het gemeentehuis.

Financiële voortgang programma's

Samenvatting financieel

BESPREEKPUNT 3 : NOG TOE TE VOEGEN VERDELING LOONKOSTEN.

Bijstellingen 1e kwartaalrapportage (per programma)	<i>min (-)= inkomstenverhoging c.q. lastenverlaging</i>				
Programma (bedragen *€ 1.000)	Primair Begroting	Begroting na wijzigingen *	Prognose 2024 (o.b.v. 1e tussenrapportage)	Bijstelling t.o.v. gewijzigde begroting	V(oordeel) N(adeel)
1. Relatie inwoners en bestuur	4.506	4.606	5.048	442 N	
2. Ruimtelijke ontwikkeling	1.780	1.934	2.113	179 N	
3. Beheer leefomgeving	10.758	11.080	11.957	877 N	
4. Economie en toerisme	413	458	458	0	
5. Gezondheid en bevord. gezonde leefstijl	5.381	5.587	5.516	-71 V	
6. Jeugd, onderwijs en cultuur	17.284	17.441	20.715	3.274 N	
7. Maatsch. Ondersteuning en veiligheid	19.449	19.615	19.000	-615 V	
8. Werk en inkomen	10.576	10.698	10.588	-110 V	
Overhead en ondersteuning	13.609	13.981	14.890	909 N	
Algemene dekkingsmiddelen	-84.744	-84.744	-87.016	-2.272 V	
Saldo van baten en lasten	-988	656	3.269	2.613 N	
Toevoeging /Onttrekking (-) reserves	825	-656	-2.536	-1.880 V	
Resultaat	-163	0	733	733 N	

Toelichting afwijkingen > € 50k

De afwijkingen (>€50.000) ten opzichte van de begroting 2024 na wijziging zijn :

Prog.	Onderwerp (bedragen * € 1.000)	Toelichting 'min (-)= inkomstenverhoging c.q. lastenverlaging	Lasten	Baten	V(oordeel) N(adeel)
7	Maatsch. ondersteuning en veiligheid	Ramen verwachte uitgaven en inkomsten opvang vluchtelingen Oekraïne.	6.318	-	V
				8.030	
		Terugdraaing bezuiniging en actualisatie budgetsubsidie Welcom	120		N
		Tariefstijging van € 3 per uur voor Hulp in huishouden	249		N
		Hogere uitgaven Wmo begeleiding door bijstellingen tov. het eerste Lumpsum jaar, complexere zorgvraag en aantoonbare kostenstijging	274		N
		Minder individuele overeenkomsten dagbesteding	-100		V
		Hoger gebruik van woonvoorzieningen, mede door vergrijzing	130		N
		Invoering normenkader voor hulp in het huishouden	400		
		Hogere CAK ontvangsten aan eigen bijdragen		-50	V
		Lagere gemeentelijke bijdrage BVO DRAN		-70	V
		Overige bijramingen < € 50.000	144		N
	Totaal mutaties programma 7			-615	
8	Werk en inkomen	Hogere verwachte rijksbijdrage dan verwachte uitgaven sociale bijstandsuitkeringen.	1.086	-	V
				1.386	
		Bijramen bijdrage aan Laborijn nav. 1e Begrotingswijziging. Doorbetalen hogere rijksbijdrage van de gemeenten aan Laborijn.	72		N
		Verhoging budget als gevolg van reservering uit septembercirculaire 2023	58		N
		Reservering middelen voor bijzondere bijstand en vroegsignalering vanuit de septembercirculaire 2023	66		N
		Overige bijramingen		-6	V
	Totaal mutaties programma 8			-110	
40	Algemene dekkingsmiddelen	Bijstelling van de kapitaallasten op de kostenplaats Woningcorporaties		-278	V
		Indexatie salariskosten algemene uitkering		-318	V
		Hogere dividenduitkering Alliander dan geraamd, betreft € 132.000 regulier dividend en € 190.000 speciaal dividend in verband met verkoop bedrijfsonderdeel Kenter		-322	V
		Hogere algemener uitkering gemeentefonds. De financiële consequenties van de meicirculaire zijn nog niet verwerkt in deze rapportage. Op basis van de Voorjaarsnota van het Rijk ontvangen we dit jaar € 220.000 meer dan geraamd. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door een afrekening van het BTW compensatiefonds over 2023		-220	V
		Bruto verhoging algemene uitkering o.b.v. de septembercirculaire 2023, het netto voordeel bedraagt € 674.000 rekening houdend met de diverse reserveringen		-	V
				1.216	
		Overige bijramingen < € 50.000	82		N
	Totaal mutaties programma 40			-	
				2.272	
50	Overhead en ondersteuning	Formatie 0,89 fte team volwassenen	73		N
		Licenties duurder in 2024 (UBW, Microsoft, Cloudlicenties)	50		N
		Invoering HR21 bijstelling loonkosten	300		N
		Indexatie salariskosten 2024	305		N
		Afbouw begeleidingsvergoeding door Laborijn voor de groenploeg		109	N
		Overige bijramingen < € 50.000	104	-32	V

Totaal mutaties programma 50	909		
Totaal	5.681	-	2.613
		3.068	

Mutaties reserves

In deze 1e tussenrapportage wordt voorgesteld de volgende bedragen toe te voegen/te onttrekken aan de volgende reserves. Per saldo is dit een onttrekking aan reserves van € 1.880.000

Programma	Naam reserve	Bedrag	Toelichting
1. Relatie inwoners en bestuur	Kwaliteitsimpuls	€ -100	A
1. Relatie inwoners en bestuur	Kwaliteitsimpuls	€ -50	B
1. Relatie inwoners en bestuur	Kwaliteitsimpuls	€ 436	C
1. Relatie inwoners en bestuur	Algemene reserve	€ -436	C
	Totaal programma 1. Relatie inwoners en bestuur	€ -150	
2. Ruimtelijke ontwikkeling	Grondexploitatie	€ -30	D
2. Ruimtelijke ontwikkeling	Grondexploitatie	€ -157	E
	Totaal programma 2. Ruimtelijke ontwikkeling	€ -187	
6. Jeugd, onderwijs en cultuur	Onderwijshuisvesting	€ 2.111	E
6. Jeugd, onderwijs en cultuur	Sociaal domein	€ -1.698	F
6. Jeugd, onderwijs en cultuur	Sociaal domein	€ 300	F
6. Jeugd, onderwijs en cultuur	Sociaal domein	€ 98	F
	Totaal programma 6. Jeugd, onderwijs en cultuur	€ 811	
7. Maatsch. Ondersteuning en veiligheid	Sociaal domein	€ -400	G
7. Maatsch. Ondersteuning en veiligheid	Oekraïne	€ -1.954	E
	Totaal programma 7. Maatsch. Ondersteuning en veiligheid	€ -2.354	
	Totaal onttrekking reserves	€ -1.880	

Toelichting mutaties reserves

A) Onderzoekstraject Openbare Werken. De lasten worden gedekt middels een onttrekking aan de reserve Kwaliteitsimpuls gemeentelijke organisatie.

B) Uitvoeringprogramma organisatieontwikkeling. Uitgaven worden gedekt middels een onttrekking aan de reserve Kwaliteitsimpuls.

C) Het budget werd dan gebruikt voor eenmalige afkoop of een periode van dubbeling van functies (lees boven formatief). Om ook in 2024 de noodzakelijke kwaliteitsimpuls te kunnen geven wordt voorgesteld om het bedrag voor 2024 aan te vullen tot de gewenste € 800.000,--

D) Werkzaamheden Dokter Ubachhof voortkomend uit nieuwbouw grondexploitatie Van Ditshuizen. Dekking: onttrekking reserve grondexploitatie.

E) Dit betreft de toevoeging aan de reserve onderwijshuisvesting van € 2.111.000 ter dekking van de kapitaallasten van € 52.771 voor IKC 's Heerenberg op basis van raadsbrief van 7 maart 2024, als onderdeel van de besluitvorming van 14 maart 2024 om het krediet van het IKC met € 10,5 miljoen te verhogen. De toevoeging aan de reserve onderwijshuisvesting komt vanuit de reserve Oekraïne en grondexploitatie.

F) Het (resterende) vrij beschikbare saldo van de reserve sociaal domein valt vrij om een deel van de hogere uitgaven sociaal domein in 2024 op te vangen.

G) De uitgaven voor de invoering van het normenkader voor hulp in het huishouden worden onttrokken uit de reserve sociaal domein.

Belangrijkste afwijkingen uitvoering van beleid en investeringskredieten

Belangrijkste afwijkingen uitvoering van beleid

De beleidsverantwoording is per programma opgesteld in de volgende volgorde:

- De eerst W-vraag (Wat willen we bereiken?) uit de begroting 2023,
- De tweede W-vraag (Wat gaan we ervoor doen ?).

In totaal zijn er 80 tweede W-vragen benoemd bij de diverse programmadoelen. Hieronder staan de tweede W-vragen, waarbij het de verwachting is dat er in 2024 een afwijking zal optreden op uitvoering en/of geld. Verklaring van de kleuren:

Groen : Actiepunt is afgerond en men verwacht geen wijzigingen meer;

Oranje : Actiepunt is lopende en wordt later afgerond;

Rood : Actiepunt wijkt af.

Bij een rood actiepunt staat een toelichting vermeld.

Afwijking op de vraag 'wat gaan we ervoor doen'

Belangrijkste afwijkingen uitvoering beleid		Uitvoering	Geld
2.1.01 Relatie inwoners en bestuur			
De positie van wijk- en dorpsraden uitwerken en uitrollen.		●	●
Toelichting: Wordt wegens capaciteitsgebrek opgepakt door de nieuwe participatieregisseur.			
2.1.03 Beheer leefomgeving			
Wijkaanpak: Energie besparen op wijk- en buurniveau.		●	●
Toelichting: Wijkaanpak is nog in voorbereiding met het Energieloket en loopt door in 2025.			
2.1.07 Maatschappelijke ondersteuning en veiligheid			
Welzijns- en zorgactiviteiten willen we beter vindbaar en zichtbaar maken voor alle inwoners. Via de website, de lokale media en bijeenkomsten.		●	●
Toelichting: Er heeft een verbindingsdag plaatsgevonden tussen aanbieders en welzijnsorganisaties. Dat was een succes. Er is tevens een boekje uitgekomen waarin alle welzijnsorganisaties en voorliggende voorzieningen zijn te vinden.			
De website van de gemeente Montferland is nog een aandachtspunt, evenals informatievoorziening door onze samenwerkingspartners. Activiteiten van onze samenwerkingspartners worden desgevraagd altijd gepubliceerd in de weekkrant en op social media.			

Kredietrapportage

In de onderstaande kredietrapportage geven wij aan welke bestaande kredieten op basis van nieuwe inzichten in 2024 moeten worden bijgesteld. In totaal is een bijraming (per saldo een verhoging) van de kredieten van € 517.000 nodig.

Investering (bedragen*€ 1.000)	Bestaand krediet	Af-/Bij raming	Nieuw krediet	Toelichting
Aankoop Bos nabij Smallestraat Nieuw-Dijk	€ -	€ 58	€ 58	1
Herinrichting openbare ruimte dorpskern Azewijn	€ 2.500	€ -25	€ 2.475	2
Aanpassing raadzaal	€ 90	€ 210	€ 300	3
Update gemeentehuis	€ -	€ 320	€ 320	4
Aanschaf pekelwatertank	€ -	€ 61	€ 61	5
Diverse tractiemiddelen	€ 679	€ 146	€ 825	6
Rioolvervanging Prins Bernhardstraat 2019	€ 116	€ -116	€ -	7
Rioolvervanging Korte Spruit/Julianastraat 2019	€ 141	€ -141	€ -	7
Maatregelen Hogenendseweg en Parallelweg 2021	€ 76	€ -76	€ -	7
Afkoppelen blauwe aders en meeliften 2024	€ 180	€ 120	€ 300	8
			€ -	
Totale bijstelling	€ 3.782	€ 557	€ 4.339	

Toelichting

- 1) Aankoop bos nabij Smallestraat Nieuw-Dijk: € 58.000.
- 2) Aframing voor inzet ontwikkeling dorpsvisies.
- 3) Audio/visuele middelen in de raadzaal
- 4) Dit betreft investeringen in de akoestiek, de uitbreiding van vergaderplekken en vergaderruimte, vergroening van de buitenruimte en het vernieuwen van de fietsenstalling.

- 5) De huidige pekelwatertank is afgekeurd en dient dit jaar te worden vervangen.
- 6) Bijstelling als gevolg van prijsstijgingen in de afgelopen periode.
- 7) Deze kredieten kunnen vervallen.
- 8) Extra krediet nodig voor duikers Lengelseweg.

Beoordelen reserves

Bij de eerste tussenrapportage 2024 hebben wij een nadere beoordeling van alle reserves gedaan met de vraag in hoeverre er een claim op de betreffende reserve ligt of dat er nog vrije ruimte beschikbaar is in de reserve. In de begroting kan dan in de verplichte mutatie-overzichten het actuele verloop van de reserves worden opgenomen. Wij krijgen hiermee ook (richting de begroting) zicht op in hoeverre reserves onder druk staan of aangevuld moeten worden. Bij de kadernota zijn immers veel incidentele uitgaven gedekt uit de algemene reserve. Ook is bij de kadernota het voorstel om de algemene reserve aan te wenden voor structurele uitgaven.

Tabel beoordeling reserve

Naam reserves (bedragen *€ 1.000)	Jaarrekening 2023	Voorstel Resultaat 2023	Claims	Vrij beschikbaar	Toelichting
<i>Algemene reserves</i>					
Algemene reserve	11.838	1.347	-6.851	6.334	A
Grondexploitatie	3.803		-3.042	761	B
Verkoopaandelen NUON	15.062			15.062	C
Totaal algemene reserve	30.703	1.347	-9.893	22.157	
<i>Bestedingsfuncties</i>					
Afwikkeling winstbestemming	475	907	-1.382	0	D
Reserve saldo van baten en lasten	969	-969		0	
Klimaatmiddelen	414		-56	358	E
Totaal bestemmingsreserve bestedingsfunctie	1.858	-62	-1.438	358	
<i>Egalisatiefunctie</i>					
Kwaliteitsimpuls gemeentelijke organisatie	364		-364	0	F
Decentralisatie sociaal domein	4.690	1.887	-6.577	0	G
Onderhoud riolering en rioolrenovaties	738		-391	347	H
Kunstgrasvelden	350		-350	0	I
Speellocaties	200		-200	0	J
Openbaar groen	300		-300	0	K
Oekraïne	3.384	3.894	-5.278	2.000	L
Totaal bestemmingsreserve egalisatiefunctie	10.026	5.781	-	2.347	
			13.460		
<i>Dekkingsreserve kapitaallasten</i>					
Onderwijshuisvesting	2.895		-2.895	0	M
Sportcomplex Montferland	512		-512	0	M
Centrumplan Didam	940		-940	0	M
Zwemsportvoorziening Didam	1.561		0	1.561	M
Totaal Dekkingsreserves kapitaallasten	5.908	0	-4.347	1.561	
Totaal	48.495	7.066	-	26.423	
			29.138		
waarvan algemene reserves	30.703	1.347	-9.893	22.157	
waarvan bestemmingsreserves	17.792	5.719	-19.245	4.266	

Toelichting

A) De incidentele voorstellen bij de kadernota zijn door de algemene reserve gedekt. Tevens is rekening gehouden met een incidentele dekking voor structurele uitgaven van € 0,5 miljoen per jaar. Dit brengt de claim op de algemene reserve met de lopende claims op € 6,85 miljoen. Hierdoor is nog € 6,3 miljoen vrij beschikbaar in de algemene reserve.

B) Op de reserve grondexploitatie ligt een claim van ca. € 1 miljoen, daarnaast is afgesproken dat de reserve minimaal € 2 miljoen moet bedragen. Dit totale omvang van de claim is hiermee ca. € 3 miljoen. Het vrij beschikbare bedrag is € 761.000.

C) Op deze reserve ligt geen claim. De reserve is vrij beschikbaar.

D) De administratieve afwikkeling van de jaarrekening 2023 moet nog plaatsvinden.

E) Projectagenda Montferland Energieneutraal wordt ieder jaar opgesteld, daarbij ook de claim op de reserve Klimaatmiddelen van dat jaar. Voor 2024 is dit € 55.500. Voor verdere jaren is de claim dus nog onbekend.

F) Het voorstel is om de reserve Kwaliteitsimpuls in deze tussenrapportage 2024 aan te vullen tot € 800.000 door een storting vanuit de Algemene Reserve. Dit op basis van het B&W voorstel in- en doorstroom personeel.

G) In de reserve sociaal domein is geen vrije ruimte meer beschikbaar. De reserve wordt vooral ingezet om de structurele uitgaven van € 2 miljoen, die we vanuit deze reserve tot en met 2028 opvangen.

H) De reserve Onderhoud Riolering en Rioolrenovaties wordt ingezet op basis van het vastgestelde GWRP (Gemeentelijk Water en Rioleringsplan). Concrete claim in 2026: € 391.000.

I) Dit jaar wordt de reserve Kunstgrasvelden nog verhoogd tot € 400.000. Dit bedrag moet beschikbaar zijn voor DVC en SV Loil voor vervanging van drie niet gemeentelijk sportvelden (2 van DVC en 1 van SV Loil).

J) Voor de reserve Speellocaties is een bestedingsplan. Dit wordt besteed aan renovaties/werkzaamheden aan de speelplaatsen Mathaak, Haamstraat, Don Rualaan, Coolnature, Schutterweg en van Heekstraat.

K) De reserve Openbaar Groen wordt verrekend met tekorten op aannemerswerk openbaar groen, extra adviesopdracht onderhoud bosplantsoen en renovaties groen op begraafplaatsen.

L) De reserve Oekraïne kent indien het bestemmingsvoorstel bij de jaarrekening 2023 overeenkomstig wordt vastgesteld een saldo van € 5,2 miljoen. Bij de claim ten aanzien van de reserve Oekraïne hebben we rekening gehouden met het risico van de lopende langdurige huurverplichtingen (periode 2026, 2027 en 2028) en wijziging van wet- en regelgeving. Wij gaan ervan uit dat de regeling in 2025 in ieder geval nog doorloopt. Op basis van deze aannames kan er € 1,5 miljoen vrijvallen ten gunste van de algemene reserve.

M) De dekkingsreserves zijn niet vrij beschikbaar, omdat deze dienen ter dekking van structurele kapitaallasten van investeringen. De dekkingsreserve voor de Zwemsportvoorziening Didam is nog wel vrij beschikbaar, omdat de investering zich nog in de onderzoeksfase bevindt en er geen besluit is genomen tot investeren.

Conclusie

Wij concluderen dat van € 30,7 miljoen aan algemene reserve er per saldo voor € 8,5 miljoen niet beschikbaar is door meerjarige claims. We merken hierbij op dat dit inclusief alle voorstellen is in de kadernota en deze tussenrapportage. Het vrij beschikbare deel van de algemene reserve is daarmee € 22,2 miljoen en het structureel weerstandsvermogen bedraagt € 0,5 miljoen per jaar (€ 2 miljoen voor 4 jaar). De totale weerstandscapaciteit komt daarmee op € 24,2 miljoen. De risico-inschatting bij de jaarrekening 2023 bedroeg € 9 miljoen. Door de inzet van incidentele middelen zakt de weerstandsratio wel, maar we blijven hiermee met een weerstandsratio van 2,7 nog boven het minimum weerstandsratio van 2.

Wij constateren dat voor de bestemmingsreserves € 3,8 miljoen vrij beschikbaar is. Dit betreft de reserves klimaatmiddelen, onderhoud riolering en rioolrenovaties, Oekraïne en zwembadvoorziening Didam. De meest actieve bestemmingsreserve is de reserve sociaal domein. Deze heeft geen vrij beschikbare middelen meer. In deze kadernota vallen de laatste vrije middelen gebruikt om de hogere uitgaven in 2024 (deels) te dekken.

In deze tussenrapportage verwachten we een tekort van € 0,9 miljoen, die ten laste van de algemene reserve zal komen. We zetten de komende periode steeds meer de algemene reserve en bestemmingsreserves in voor incidenteel nieuw beleid of tijdelijk intensivering van bestaand beleid omdat geen ruimte is binnen het begrotingssaldo. Wij adviseren daarom om de algemene reserve aan te vullen met de vrij besteedbare middelen uit de bestemmingsreserves van € 3.766.000. **BESPREEKPUNT 2.**